

Motion om Konstplats Slussen – en ny plint för samtidskonst

Motion av Rasmus Jonlund och Isabel Smedberg Palmqvist (båda L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Torun Boucher

Sammanfattning av ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige föreslår Rasmus Jonlund och Isabel Smedberg-Palmqvist (båda L) att staden ska utreda möjligheten att inrätta Konstplats Slussen – en plattform för tillfälliga samtidskonstverk på den tomma statysockeln vid Slussen. Motionärerna framhåller att sockeln, som tidigare bar statyn av Karl XIV Johan, i dag står outnyttjad men har potential att utvecklas till en levande och internationellt uppmärksammad konstplats. Som förebild lyfts modellen med ”fjärde plinten” på Trafalgar Square i London, där tillfälliga konstverk sedan 1999 har bidragit till att vitalisera stadens offentliga rum.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Region Stockholm.

Region Stockholm har avstått från att yttra sig.

Stadsledningskontoret bedömer att ytterligare en plint för temporär konst vid den aktuella sockeln inte vore ändamålsenlig prioritering eftersom Stockholm konst redan planerat för temporära konstlösningar med längre visningsperioder vid Rödbodtorget och i anslutning till Slussenområdet.

Kulturnämnden delar motionens ambition att stärka konsten vid Slussen, men vill framhålla att två plintar för temporär konst redan uppförs eller planeras i närområdet och avstyrker därför förslaget i den del som avser ytterligare plint för temporär konst

Stadsbyggnadsnämnden anser att givet Karl XIV Johans staty inte kommer tillbaka till Slussen anser stadsbyggnadskontoret att det vore positivt om Stockholm konst ges uppdrag och förutsättningar för att arbeta med konst för sockeln, exempelvis som en av de permanenta platser för tillfällig konst som håller på att utvecklas i staden eller på annat lämpligt sätt.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Idén om att använda den sockel som tidigare bar Karl XIV Johans staty vid Slussen är ett kreativt och intressant förslag. Samtidigt anser jag att vi behöver se till att den offentliga konsten sprids mer jämlikt över hela staden och att nya satsningar också når områden där det idag finns mindre offentlig konst.

Stockholms konst har nyligen tagit fram en utredning av enprocentsregeln som visar att vi behöver prioritera en geografiskt mer jämlik spridning av den offentliga konsten i staden. Slussen är ett stort stadsutvecklingsprojekt och en attraktiv offentlig plats där det redan finns planer för både permanent och tillfällig konst och betydande satsningar på offentlig gestaltning. Därför håller jag med kulturnämnden om att det är överflödigt att utnyttja ytterligare en plint på platsen för temporär konst som riskerar splittring av resurser och förvaltningsinsatser.

Jag håller vidare med motionärerna om att vi behöver mer offentlig konst i staden. Därför har den rödgröna majoriteten gett kulturnämnden i uppdrag att utreda stadens arbete med offentlig konst för att kunna tillgängliggöra mer resurser till området. En viktig del av arbetet handlar om hur offentlig konst också ska tillkomma i områden där det sker färre exploaterings- och investeringsprojekt. Som ett led i detta arbete har Stockholm konst också undersökt stockholmarnas syn på offentlig konst. Resultaten visar att åtta av tio stockholmare är positiva till offentlig konst. Över åtta av tio upplever att konsten är till för alla, tre av fyra känner stolthet och sju av tio upplever att den är till för dem personligen. Det är mycket positiva siffror som bekräftar att offentlig konst inte bara uppskattas av stockholmarna utan även spelar en viktig roll för stadens attraktivitet och gemensamma offentliga rum och därmed är något det staden behöver satsa på.

Utredningen visar också att Stockholm konst behöver ett förnyat och tydligare uppdrag, med klarare ansvar och rollfördelning. Finansieringsformen behöver ses över för att skapa större flexibilitet och bättre möjligheter att sprida konsten i stadens offentliga rum. Dessa slutsatser tas nu vidare i arbetet med ett program för offentlig konst enligt budget 2026, för att säkerställa armlängdsavstånd och professionella urvalsprocesser, så att vi kan fylla på med både permanent och tillfällig konst i hela Stockholms stad.

Bilaga

Motion om Konstplats Slussen – en ny plint för samtidskonst, dnr KS
2025/1209-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande

Vi välkomnar stadsbyggnadskontorets svar på motionen och noterar med tillfredsställelse att kontoret i allt väsentligt delar motionens intentioner.

Kontoret lyfter fram konstens betydelse i det offentliga rummet som en kraft som kan berika stadsmiljön, bidra till nya perspektiv och stärka platsens identitet. Detta ligger helt i linje med motionens syfte att göra Slussen till en mer levande, dynamisk och inkluderande plats.

Tillfällig konst på den aktuella sockeln skulle inte bara skapa en mer attraktiv stadsmiljö, utan också öppna upp för fler konstnärliga uttryck och därmed bredda det demokratiska deltagandet i det offentliga rummet. Att ge Stockholm konst ett tydligt uppdrag i detta arbete framstår därför som både naturligt och angeläget.

Mot bakgrund av detta ser vi positivt på det fortsatta arbetet i linje med motionens intentioner.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 17 juni 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Gulan Avci (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige av Rasmus Jonlund och Isabel Smedberg-Palmqvist (båda L) föreslås att staden ska utreda möjligheten att inrätta Konstplats Slussen – en plattform för tillfälliga samtidskonstverk på den tomma statysockeln vid Slussen. Motionärerna framhåller att sockeln, som tidigare bar statyn av Karl XIV Johan, i dag står outnyttjad men har potential att utvecklas till en levande och internationellt uppmärksammas konstplats. Som förebild lyfts modellen med ”fjärde plinten” på Trafalgar Square i London, där tillfälliga konstverk sedan 1999 har bidragit till att vitalisera stadens offentliga rum.

Motionärerna anser att Slussen, som är en central plats för rörelse och möten, lämpar sig väl för ett liknande koncept. Genom att använda sockeln som bas för tillfälliga konstverk kan stadens konstliv stärkas, fler konstnärer ges utrymme och nya upplevelser skapas för både stockholmare och besökare. Det betonas att armlängds avstånd ska råda i urvalet av konstverk och att professionell konstnärlig sakkunskap bör ansvara för processen, exempelvis genom Stockholm konst. Vidare framhålls att staden bör söka samverka med externa finansiärer, stiftelser och mecenater för att möjliggöra projektet utan att tränga undan andra kulturreсурser. Med anledning av ovanstående föreslår motionärerna kommunfullmäktige beslutar att:

1. staden utreder möjligheten att använda den tomma statysockeln vid Slussen som bas för tillfälliga konstverk
2. en modell inspirerad av ”fjärde plinten” i London provas med längre visningsperioder
3. armlängds avstånd säkerställs genom professionella urvalsprocesser
4. staden aktivt söker samarbete med externa finansiärer för att genomföra satsningen.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Region Stockholm.

Region Stockholm har avstått från att yttra sig.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 april 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar motionens ambition att stärka samtidskonstens närvaro stadens centrala miljöer och delar även uppfattningen att konstverk bör ges tillräcklig tid för att uppmärksammas och upplevas. Stadsledningskontoret instämmer även i vikten av armlängdsavstånd och professionella urvalsprocesser. Oavsett om det gäller

temporär eller permanent konst ska konstnärliga beslut fattas enligt etablerade principer med sakkunnig medverkan och konstnärlig kompetens.

Staden har, genom Stockholm konst, planerat för temporära konstlösningar med längre visningsperioder vid Rödbodtorget och i anslutning till Slussenområdet. Stadsledningskontoret bedömer därmed att ytterligare en plint för temporär konst vid den aktuella sockeln inte vore ändamålsenlig prioritering, givet att två närliggande platser redan utvecklats för detta ändamål.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2026 följande.

1. Kulturnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Reservation av Niclas Peyron (L), se Reservationer m.m.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 10 maj 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen delar motionens ambition att stärka samtidskonstens närvaro vid Slussen och i stadens centrala miljöer, och ser positivt på intentionen att utveckla den tomma sockeln till en plats för tillfälliga konstverk som kan bidra till att göra området mer levande, angeläget och tillgängligt för både stockholmare och besökare.

Kulturförvaltningen avstyrker förslaget i den del som avser ytterligare plint för temporär konst.

Stockholm konst har redan planerat för temporära konstlösningar med längre visningsperioder vid Rödbodtorget och i anslutning till Slussenområdet, och delar uppfattningen att konstverk bör ges tillräcklig tid för att uppmärksammas och upplevas.

Däremot bedömer kulturförvaltningen att ytterligare en plint för temporär konst vid den aktuella sockeln inte är den mest ändamålsenliga prioriteringen, givet att två närliggande platser redan utvecklas för detta ändamål. För den aktuella sockeln vore det mer motiverat att överväga permanent konst, som kan bidra till att skapa kontinuitet i den omgestaltade stadsmiljön.

Även här är finansieringsfrågan avgörande. Stockholm konst har ingen egen investeringsbudget utan genomför projekt inom ramen för 1%-regeln.

Kulturförvaltningen instämmer fullt ut i vikten av armlängds avstånd och professionella urvalsprocesser. Oavsett om det gäller temporär eller permanent konst ska konstnärliga beslut fattas enligt etablerade principer med sakkunnig medverkan och konstnärlig kompetens.

Mot bakgrund av att permanent konst på platsen skulle kräva särskilt tillförda medel ser kulturförvaltningen positivt på att staden prövar möjligheten till extern finansiering. Ett sådant samarbete måste dock utformas så att armlängds avstånd, transparens och offentlig tillgänglighet säkerställs, samt att ansvar för drift och underhåll tydliggörs.

Kulturförvaltningen delar motionens ambition att stärka konsten vid Slussen, men vill framhålla att två plintar för temporär konst redan uppförs eller planeras i närområdet – vid Rödbodtorget och vid avbördningsbassängerna. Ytterligare en plint för temporär konst på den föreslagna sockeln riskerar därför att avleda uppmärksamheten från Rödbodtorget och vattenrummet.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2026 följande.
Stadsbyggnadsnämnden godkänner kontorets utlåtande som svar på remissen.

Reservation av Jonas Naddebo (C) och Björn Ljung (L), se Reservationer m.m.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Karl XIV som tidigare stod vid Slussplan. Under ombyggnationen av Slussen flyttades statyn, initialt tillfälligt, till Slottsbacken.

Givet att Karl XIV staty inte kommer tillbaka till Slussen anser stadsbyggnadskontoret att det vore positivt om Stockholm konst ges uppdrag och förutsättningar för att arbeta med konst för sockeln, exempelvis som en av de permanenta platser för tillfällig konst som håller på att utvecklas i staden eller på annat lämpligt sätt. Syftet kan med fördel vara att påminna om statyns historiska placering i Slussen fram till den senaste ombyggnationen, då den flyttats till Slottsbacken.

Konst i det offentliga rummet är tillgänglig för alla och berikar vår vardag. Konsten kan vara ett kraftfullt medel för att bidra till vitalitet och nya perspektiv i staden och kan skapa förutsättningar för platsidentitet och identifikation.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Reservation av Niclas Peyron (L)

Föreslår att nämnden bifaller motionen och anför därutöver följande:

Vi gläder oss åt att Kulturförvaltningen delar motionens ambition att stärka samtidskonstens närvaro vid Slussen och i stadens centrala miljöer, och ser positivt på intentionen att utveckla den tomma sockeln till en plats för tillfälliga konstverk som kan bidra till att göra området mer levande, angeläget och tillgängligt för både stockholmare och besökare.

Konsten har en stor betydelse i det offentliga rummet som en kraft för att berika stadsmiljön, bidra till nya perspektiv och stärka platsens identitet. Tillfällig konst på den aktuella sockeln skulle inte bara skapa en mer attraktiv stadsmiljö, utan också öppna upp för fler konstnärliga uttryck och därmed bredda det demokratiska deltagandet i det offentliga rummet. Att ge Stockholm Konst ett tydligt uppdrag i detta arbete framstår därför som både naturligt och angeläget.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation av Jonas Naddebo (C) och Björn Ljung (L)

Föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bifalla motionen samt att därutöver anför följande:

Vi välkomnar stadsbyggnadskontorets svar på motionen och noterar med tillfredsställelse att kontoret i allt väsentligt delar motionens intentioner.

Kontoret lyfter fram konstens betydelse i det offentliga rummet som en kraft som kan berika stadsmiljön, bidra till nya perspektiv och stärka platsens identitet. Detta ligger helt i linje med motionens syfte att göra Slussen till en mer levande, dynamisk och inkluderande plats.

Tillfällig konst på den aktuella sockeln skulle inte bara skapa en mer attraktiv stadsmiljö, utan också öppna upp för fler konstnärliga uttryck och därmed bredda det demokratiska deltagandet i det offentliga rummet. Att ge Stockholm konst ett tydligt uppdrag i detta arbete framstår därför som både naturligt och angeläget.

Mot bakgrund av detta ser vi positivt på det fortsatta arbetet i linje med motionens intentioner.